

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่องการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดสมุทรปราการ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับหัวข้อดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชาชนที่พำนักอยู่ในจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 493,838 คน (ฐานข้อมูลจังหวัดสมุทรปราการ ณ มกราคม 2550) ซึ่งมีประชากรจำแนกตามแต่ละอำเภอและตามเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้ดังนี้

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรที่พำนักอาศัยอยู่ในจังหวัดสมุทรปราการ

อำเภอและกิ่งอำเภอ	องค์การบริหารส่วนตำบล	จำนวนประชากร
อำเภอเมือง	อบต.บางเมือง	21,112
	อบต.บางโปรง	8,878
	อบต.แพรกษา	21,191
	อบต.บางด้วน	8,750
	อบต.แพรกษาใหม่	22,398
	อบต.เทพารักษ์	22,499
	รวมอำเภอเมือง	104,828

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรที่พำนักอาศัยอยู่ในจังหวัดสมุทรปราการ (ต่อ)

อำเภอและกิ่งอำเภอ	องค์การบริหารส่วนตำบล	จำนวนประชากร
อำเภอพระประแดง	อบต.บางกะเจ้า	5,307
	อบต.บางน้ำผึ้ง	4,691
	รวมอำเภอพระประแดง	38,970
อำเภอพระสมุทรเจดีย์	อบต.ในคลองบางปลากด	48,433
	อบต.แหลมฟ้าผ่า	6,102
	อบต.บ้านคลองสวน	11,184
	อบต.นาเกลือ	8,998
	รวมอำเภอพระสมุทรเจดีย์	74,717
กิ่งอำเภอบางเสาธง	อบต.บางเสาธง	27,180
	อบต.ศรีษะจรเข้ใหญ่	5,581
	อบต.ศรีษะจรเข้น้อย	6,464
	รวมกิ่งอำเภอบางเสาธง	39,225
รวมทั้งหมด		493,838

2. กลุ่มตัวอย่างและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

2.1 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้มาจากการสุ่มประชากร ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ช่วงความเชื่อมั่น 95% และให้มีความคลาดเคลื่อนไม่เกิน 5% ตามตารางการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ Yamane (บุญชม ศรีสะอาด, 2540, หน้า 38-41) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งนี้จำนวน 402 คน

2.2 การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

การสุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi – stage Sampling) ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สุ่มเลือกประชากรจากแต่ละอำเภอในจังหวัดสมุทรปราการ ด้วยวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Sampling) โดยให้อำเภอและกิ่งอำเภอเป็นชั้นภูมิ รวมทั้งหมดมี 6 ชั้นภูมิ ดังรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3.2 ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

อำเภอและกิ่งอำเภอ	จำนวนประชากร (คน)	ขนาดกลุ่มตัวอย่าง (คน)
อำเภอเมือง	104,828	85
อำเภอบางพลี	163,749	133
อำเภอบางบ่อ	72,349	59
อำเภอพระประแดง	38,970	32
อำเภอพระสมุทรเจดีย์	74,717	61
กิ่งอำเภอบางเสาธง	39,225	32
รวม	493,838	402

ขั้นตอนที่ 2 สุ่มเลือกองค์การบริหารส่วนตำบลจากในเขตอำเภอแต่ละอำเภอ ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับฉลาก ได้องค์การบริหารส่วนตำบลที่จะทำการศึกษา ดังนี้

ตารางที่ 3.3 องค์การบริหารส่วนตำบลที่จะทำการศึกษา

อำเภอและกิ่งอำเภอ	องค์การบริหารส่วนตำบลที่ตกเป็นตัวอย่าง
อำเภอเมือง	อบต.แพรกษา
อำเภอบางพลี	อบต.บางพลีใหญ่
อำเภอบางบ่อ	อบต.คลองด่าน
อำเภอพระประแดง	อบต.บางกอบัว
อำเภอพระสมุทรเจดีย์	อบต.ในคลองบางปลากด
กิ่งอำเภอบางเสาธง	อบต.บางเสาธง

ขั้นตอนที่ 3 สุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างจากองค์การบริหารส่วนตำบลที่ตกเป็นตัวอย่างจากขั้นตอนที่ 2 ตามสัดส่วนที่กำหนดด้วยวิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) จนครบตามจำนวน

ตารางที่ 3.4 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจากองค์การบริหารส่วนตำบลที่ตกเป็นตัวอย่าง

อำเภอและกิ่งอำเภอ	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
อบต.แพรภษา	85
อบต.บางพลีใหญ่	133
อบต.คลองด่าน	59
อบต.บางกอบัว	32
อบต.ในคลองบางปลากด	61
อบต.บางเสาธง	32
รวม	402

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามสำหรับประชาชนที่พำนักอยู่ในจังหวัดสมุทรปราการ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างของการวิจัย มี 1 ฉบับ แบ่งเป็น 2 ตอน ดังรายละเอียดดังนี้ คือ

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ เขตพื้นที่ที่อาศัย และระยะเวลาพำนักอาศัยในชุมชน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist) จำนวน 4 ข้อ และแบบเติมคำในช่องว่าง จำนวน 4 ข้อ รวมทั้งหมด 8 ข้อ

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดสมุทรปราการ โดยใช้กรอบแนวคิดตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2542 ได้กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบล (มาตรา 66) และหลักธรรมาภิบาลประกอบด้วย 6 หลัก คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ซึ่งสร้างแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 30 ข้อ ดังนี้

ตารางที่ 3.5 จำนวนข้อของเครื่องมือ แยกตามหลักธรรมาภิบาล

งาน	จำนวนข้อ
1. หลักนิติธรรม	5
2. หลักคุณธรรม	5
3. หลักความโปร่งใส	5
4. หลักการมีส่วนร่วม	5
5. หลักความรับผิดชอบ	5
6. หลักความคุ้มค่า	5

ในตอนที 2 นี้ นอกจากจะสร้างเครื่องมือตามแนวคิดดังกล่าวแล้วยัง ได้ยึดหลักการของการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาล คือ การปฏิบัติหรือการดำเนินการ เพื่อสร้างเสริมความเจริญให้แก่ท้องถิ่น โดยมีเป้าหมายเพื่อปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นให้ดีขึ้น โดยยึดหลักธรรมาภิบาล ซึ่งประกอบด้วย 6 องค์ประกอบด้วยกัน คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า มาเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือด้วย

แบบสอบถามตอนที่ 2 มี ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) มาตรฐานส่วนประมาณค่า (rating scale) โดยในแต่ละข้อมีรายการให้เลือก จำนวน 5 รายการ คือระดับความเป็นธรรมาภิบาล โดยกำหนดน้ำหนักของคะแนนออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้ (เอกวิทย์ แก้วประดิษฐ์, 2541, หน้า 103)

ระดับ	คะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น หนังสือ บทความ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล และขอคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อเป็นแนวทางการกำหนดกรอบแนวคิด

2. กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กรอบแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดสมุทรปราการ โดยใช้กรอบแนวคิดตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบล (มาตรา 66) และหลักธรรมาภิบาล ประกอบด้วย 6 หลัก คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า

3. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมกรอบแนวคิดในการวิจัย

4. นำแบบสอบถามเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านดังนี้

4.1 ดร.นงเยาว์ อุทุมพร

4.2 นายวิชัย จันทร์จำรูญ

4.3 นายชัยสิทธิ์ อาศิระวิชัย

ตรวจสอบเรื่องความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้วิธีหาค่า IOC (Index of item objective congruence) ว่าสอดคล้องและความเที่ยงตรงของเนื้อหา กับทฤษฎีหรือนิยามหรือไม่ โดยอาศัยดุลพินิจของผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาความสอดคล้องของเครื่องมือดังกล่าวที่ละข้อ ทั้งด้านภาษา ด้านการประเมินผลและด้านเนื้อหา โดยให้คะแนนดังนี้

+ 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสามารถวัดพฤติกรรมนั้นๆ ได้

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสามารถวัดพฤติกรรมนั้นๆ ได้

- 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่สามารถวัดพฤติกรรมนั้นๆ ได้

ถ้าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ที่คำนวณได้จากค่าเฉลี่ยได้มากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 แสดงว่าข้อคำถามนั้นมีความตรงในสิ่งที่ต้องการวัด แต่ถ้าค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 ให้ปรับปรุงข้อคำถามใหม่ (กาญจนา วัฒนา, 2548, หน้า 187-188)

5. นำแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบแล้วไปทดลองกับกลุ่มนายจ้าง-ลูกจ้าง จำนวน 30 คน ซึ่งมีคุณลักษณะและคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างกับบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลของอำเภอบางเสาธงที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ในการเก็บข้อมูล ในครั้งนี้เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือ โดยใช้หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา

(Alpha-Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ดัดแปลงมาจากสูตร KR-20 เมื่อปี ค.ศ. 1951 ทั้งนี้เป็นเพราะว่าจะได้ใช้หาความเชื่อมั่นกับเครื่องมือที่ไม่ได้ตรวจให้คะแนน 1 กับ 0 ได้ เพราะสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟานี้เป็นเครื่องมือไม่จำเป็นจะต้องตรวจให้คะแนนเป็น 1 กับ 0 เสมอไปจะตรวจให้คะแนนแต่ละข้อเป็น 3,2,1 หรือ 5,4,3,2,1 ฯลฯ ก็ได้ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2536, หน้า 170) สูตรที่ใช้คือ

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_t^2}{S_i^2} \right\}$$

เมื่อ α คือ ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น

n คือ จำนวนข้อของเครื่องมือ

S_t^2 คือ คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ

S_i^2 คือ คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือชิ้นนั้นทั้งหมด

$$\text{จากสูตร} = \frac{30}{30-1} \left\{ 1 - \frac{32.60}{34.80} \right\}$$

ได้ค่าความเชื่อมั่น = 0.95

6. นำเครื่องมือที่หาค่าความเชื่อมั่นแล้วมาปรับปรุงและนำไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยทำความเข้าใจ และอธิบายให้ผู้ช่วยเก็บข้อมูลได้ทราบถึงโครงสร้างของแบบสอบถาม และลักษณะของข้อคำถาม รวมทั้งพื้นที่ที่จะทำการเก็บข้อมูล และวิธีการเก็บข้อมูล โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างตามแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยและผู้ช่วยเก็บข้อมูลนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างตามที่ได้ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างไว้ โดยชี้แจงและอธิบายให้กลุ่มตัวอย่างได้ทราบถึงวัตถุประสงค์ในการเก็บข้อมูล เพื่อใช้ในการศึกษา

3. กำหนดระยะเวลาการเก็บข้อมูล ในระหว่างวันที่ 15 กรกฎาคม 2552 ถึง วันที่ 10 สิงหาคม 2552

4. แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยทั้งหมด จำนวน 402 ฉบับ ได้แบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 335 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 83.33

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมมาได้ ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลความหมาย ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1.1 ค่าร้อยละ (%)

1.2 ค่าเฉลี่ย (\bar{X})

1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน (S.D)

1.4 t-test และ F-test

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลแล้ว จากนั้นนำค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นมาแปลผลตามเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ สถิติ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) เพื่ออธิบายถึงลักษณะส่วนมากของประชากรที่ศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน ระยะเวลาในการปฏิบัติงานอยู่ในตำบล ประสบการณ์การทำงานในตำบล หรือหมู่บ้าน และการได้รับการอบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาสังคม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับระบบการพัฒนาสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ สถิติ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) เพื่ออธิบายถึงลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นในแต่ละยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบระดับความเป็นธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล ใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic) ได้แก่ ค่าสถิติ t-test และ F-test เพื่อทดสอบความสัมพันธ์

ระหว่างตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล และตัวแปรตาม ได้แก่ ระบบการพัฒนาระบบของ
องค์การบริหารส่วนตำบล

การแปลผลข้อมูล

เมื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลแล้ว จากนั้นนำค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นมาแปลผลตามเกณฑ์
(เอกวิทย์ แก้วประดิษฐ์, 2541, หน้า 103) ดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00	หมายถึง	มีระดับความเป็นธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49	หมายถึง	มีระดับความเป็นธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49	หมายถึง	มีระดับความเป็นธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49	หมายถึง	มีระดับความเป็นธรรมาภิบาลอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49	หมายถึง	มีระดับความเป็นธรรมาภิบาลอยู่ในระดับน้อยที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี